

Prof. Aldıkaçtı anayasa açısından Özal'ın cumhurbaşkanlığını değerlendirdi:

Özal'ın düşürülmesi gerekir

FARUK BİLDİRİCİ

ANKARA — Anayasanın geçici maddeleri dışındaki bölümünün hazırlayıcısı Prof. Dr. Orhan Aldıkaçtı, Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanlığı, "Özal ağırlığı olan, ama anayasa ile de ne ölçüde bağdaştığı şüpheli bir Cumhurbaşkanı" diye değerlendirdi. Aldıkaçtı, ortaya çıkan bu durumun anayasadan kaynaklanmadığını ve anayasanın Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin hükümlerinin hatalı olmadığını savundu.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Aldıkaçtı, muhalefet partilerine Özal'ın "düşürülmesi" için mitingler, toplantılar yapmalarını önerdi. Aldıkaçtı'ya Özal'ın Cumhurbaşkanlığı konusunda yönelttiğimiz sorular ile yanıtları şöyle:

— Sızce Cumhurbaşkanı Turgut Özal, görevini anayasada belirtilen sınırlar içerisinde yerine getiriyor mu?

ALDIKAÇTI — Cumhurbaşkanı'nın bir partiyi yönetmemesi lazım. Yönetiyorsa anayasa ile bağdaşmaz.

— Sızce Sayın Özal hâlâ ANAP'ı yönetiyor mu? ALDIKAÇTI — Yönettiği havası yok. Ama beni daha çok rahatsız eden, televizyonlarda ticaret odasından bilmem kimi kabul etmesi, şunu kabul etmesi, bunu kabul etmesi. Eğer hâlâ partiyi yönetiyorsa, herhalde bunu bizim haberimiz olmadan yönetiyor. Bilemiyorum, bakanları çağırıp talimat verdiğini okumuyorum gazetelerde.

— Ama Sayın Özal'ın demeçlerinde hükümetin politikalarına ilişkin talimatlar ve tavsiyeler yok mu?

ALDIKAÇTI — Bakın, bir Cumhurbaşkanı ile risi için bunlar yapılacak dediği zaman yanında bir

sorumlu bakan olmalı ki, sorumluluk ona yüklenir. Mesela Cumhurbaşkanı Almanya seyahatinden dönerken kalkıp bir siyasi beyanat verirse, Dışişleri Bakanı'nın yanında olması lazım ki, o beyanatın sorumluluğunu o alsın. Aslında bu demektir ki, Dışişleri Bakanı'nın onayı olmadan bir beyanat veremez. Mesela Sayın Cumhurbaşkanı, '2000 yıllarında dünyanın en iyi on ülkesinden biri olacağız' diyor. 'Enflasyon düşecek' diyor. Bunları hükümetin programı olarak söyleyebilir. Ama alınacak tedbirleri söylemeye kalkarsa olmaz.

— Sızce Cumhurbaşkanı alınacak tedbirleri de söylüyor mu?

Muhalefete öneri Yapacakları tek şey -Süleyman Demirel geçenlerde söyledi - mitingler yapmak, toplantılar yapmak, anlatmak vs. Başka yol göremiyorum. Cumhurbaşkanı'nın elini sıkılmayı filan geçerli yol olarak görmüyorum.

ALDIKAÇTI — Evet. Şunları bunları yapalım diye beyanatlarda bulunabiliyor.

— Sızce bunun sakıncası nedir?

ALDIKAÇTI — Gayet basit. Sakıncası, Cumhurbaşkanı'nın tarafsızlığından uzaklaşmasıdır.

— Cumhurbaşkanı'nın tarafsızlıktan uzaklaşması ne gibi sancılar doğurur?

ALDIKAÇTI — Bugünkü düzen içerisinde bu hiçbir sorun çıkartmaz. Çünkü Mecliste büyük bir çoğunluğa sahiptir ve o çoğunluk kendisini desteklemektedir. Fakat yarın seçimler olur da bir koalisyon hükümeti sorunu ortaya çıkarsa, o koalisyon hükümetini oluşturacak olan tarafların Cumhurbaşkanına

güveni kalmaz. Rejim krizine asıl o zaman girilir. Nihayet kendisi yedi sene için Cumhurbaşkanı. Fakat onu, söyledikleri gibi hukukten uzaklaştırmanın, indirmenin imkânı yok. Yok anayasayı değiştiririz vs. Bunlar hukuk yolları değildir.

— O halde Cumhurbaşkanı oradan indirecek herhangi bir yol yok.

ALDIKAÇTI — Zaten, maalesef yol yok. Parlamenter rejimin temeli, Cumhurbaşkanı'nın istikrarlı bir unsur olarak görevinde kalmasıdır. Onun içindir ki politikaya karışmaması lazım.

— Bir erken seçim yapılırsa ve bu seçimde ANAP çoğunluğunu yitirse de Özal'ın Cumhurbaşkanlığı

Marttan beri, bu seçim kanunu çıktığından beri rejim krizi içindeyiz. Ama bu kriz ortaya atılmadı. Sorumlu olanlar gerekli tedbirleri almadılar. SHP'nin Anayasa Mahkemesi'ne gitmesi lazımdı, gitmedi.

— Şimdi geriye baktığımızda anayasayı hazırlarken, Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin hükümlerde hata yaptığımızı düşünüyor musunuz?

ALDIKAÇTI — Katiyen. Anayasada hiçbir hata yapılmamıştır. Bir siyasi partinin yüzde 34 oyla yüzde 65 çoğunluğu alacak bir seçim sistemini sevketmesi dahi anayasa ile bağdaşmaz. Cumhuriyet Başsavcısının bu seçim kanunuyla bu işin yürütme-yeceğini, gerekirse Anayasa Mahkemesi'ne başvuru olarak bildirmesi lazımdı. Cumhuriyet Başsavcısı baş sorumluydu burada.

— Sızce Özal nasıl bir Cumhurbaşkanı görünümü çiziyor?

ALDIKAÇTI — Çok ağırlığı olan bir Cumhurbaşkanı tablosu çiziyor. Ağırlığı olan, anayasa ile de ne ölçüde bağdaştığı şüpheli olan bir Cumhurbaşkanı. Düşürülmesi gereken bir şey var. Bugün şeklen çoğunluk o partide.

— Bu konuda muhalefet partilerine ne yapmalarını öneriyorsunuz?

ALDIKAÇTI — Yapacakları tek şey, Süleyman Demirel geçenlerde söyledi. Mitingler yapmak, toplantılar yapmak, anlatmak vs. Başka yol göremiyorum. Cumhurbaşkanı'nın elini sıkılmayı filan geçerli yol olarak görmüyorum. Devletin başıdır. Söylediklerimde hiçbir çelişki yoktur. Denebilir ki, 'bir yandan Cumhurbaşkanı'nın elini sık, öbür yandan Cumhurbaşkanı mitinglerle devrilebilir de? Bu devrilebilir, formal bir yol, imkân olarak söylüyorum. Yoksa yapılıp yapılmaması politik sorunlardır. Buna partilerin sorumluları karar verirler.'

ğ'ndan indirilmesi mümkün değil mi?

ALDIKAÇTI — ANAP çoğunluğunu yitirirse şu kriz çıkabilir ortaya. Diğer partiler kendisiyle işbirliği yapmazlarsa, koalisyon kurulması çağrısına cevap vermezlerse, ortada kalır, istifa etmek zorunda kalır. Ama bunu takdir eder mi edemez mi, onu bilemiyorum. Benzer sorun zamanında Fransa'da oldu. Hükümet kurma görevini kimse kabul etmedi. Zaten, 'Bizi boşuna çağırma gelmeyeceğiz' dediler. O da istifa etti.

— Anladığımız kadarıyla bir rejim krizinden söz etmiyoruz.

ALDIKAÇTI — Biz zaten rejim krizindeyiz.

